

Muistio

MUISTIO

Keskeisen kaupunkialueen yleiskaavan tiedotus- ja keskustelutilaisuus

Aika: 15.9.2022 klo 17 – 18.30

Paikka: Ympäristötalo, kahvila Leeta ja etänä Teams

Osallistujia: paikan päällä 12 ja etänä 26 henkilöä

Esittelyt

Tilaisuuden puheenjohtaja yleiskaavapäällikkö Paula Paajanen toivotti osallistujat tervetulleiksi. Hän esitteli Oulun kaupungin yleiskaavoitustilannetta ja nyt vireille tulleen keskeisen kaupunkialueen yleiskaavan tämänhetkistä vaihetta. Keskeisen kaupunkialueen yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nähtävillä 5.9.-7.10.2022 välisen ajan. Kysymyksiin oli vastaamassa myös yleiskaavasuunnittelija Matti Konttinen sekä liikenneinsinööri Minna Koukkula Kadut ja liikenne -yksiköstä.

Keskustelu ja kysymykset

Kommentti 1: Kun karttaa katsoo niin jää miettimään, onko lähijunaliikenne jäänyt pois? Onko sitä pohdittu?

Vastaus 1: Lähijunaliikenne on enemmän seudullinen kysymys, ja sen kehittämiseksi on oma prosessinsa. Kansallista selvitystyötä on meneillään Väyläviraston toimesta. Kaupunki on näissä keskusteluissa mukana. Jo edelliseen yleiskaavaan esitettiin mahdolliset seisakkeet Kaakkuriin ja Ritaharjuun. Oulun seudun liikennejärjestelmätyö on käynnistymässä, samoin tehokkaan joukkoliikenteen suunnitelma.

Kommentti 2: Onko tuo asukasluku oikein? Mitä aluetta tämä hanke koskettaa?

Vastaus 2: Koko Oulun asukasluku on n. 210 000 ja nyt on kyse keskeisestä kaupunkialueesta, jossa asuu 163 403 henkilöä (n. 78 % Oulun asukkaista). Keskeisellä kaupunkialueella on mahdollisuus edistää urbaanin alueen ratkaisuja kestäväen tulevaisuuden näkökulmasta.

Kommentti 3: Kysymykseni koskee puolustusvoimien hallinnassa olevaa aluetta Hiukkavaarassa, Kyse on isosta alueesta, joka ulottuu Kalimenojalle saakka. Alueella ulkoillaan paljon ja siellä risteilee paljon erilaisia polkuja ja pyöräreitettä, vaikka sinne ei saisi mennäkään kielto-kieltien mukaan. Alueen tulevaisuus näyttää aika epäselvältä asukkaille. Tuleeko se koskaan muuttumaan? Voisiko aluetta saada esimerkiksi virkistyskäyttöön?

Vastaus 3: Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti puolustusvoimien tarpeet tulee turvata. Voimassa olevan yleiskaavan laatimisen yhteydessä yhdyskuntarakennetta ei ollut mahdollista laajentaa ko. alueelle. Maastossa voi olla räjähteitä, jolloin virkistyskäyttö vaatisi aitaamista tai laajoja kunnostustoimia. Alueen käyttötarkoitus nousee esille yleiskaavan laatimisen yhteydessä, jolloin siitä käydään neuvotteluja mm. puolustusvoimien kanssa.

Muistio

Kommentti 4: Oulun maankäytönsuunnittelun ongelma on, ettei täällä ole tarpeeksi esteitä, jotka olisivat rajanneet kaupungin leviämistä (vrt. esimerkiksi Tampere, joka on kahden järven välissä kapealla kannaksella). Siellä on saatu toimivampi kaupunki, jossa joukkoliikenne pelaa ja autoliikennettä on vähemmän. Sikäli tuo puolustusvoimien alue on hyvä olla olemassa. Toki tietenkin toivoisi, että se olisi myös asukkaiden virkistyskäytössä luvallisesti.

Vastaus 4: Tämä pitää paikkansa.

Kommentti 5: Aikoinaan Oulun yleiskaavaan luotiin ns. sormi -periaate, jolloin laajenemissuunniksi katsottiin päätiet. Näistä kolmessa sormessa on myös rautatieyhteys valmiina olemassa, mikä mahdollistaisi raideliikenteen ja pysähtymisen tiheästi. Pitemmällä aikavälillä olisi hyvä hyödyntää nämä ratojen suunnat korkean rakentamisen alueina tulevien asemien läheisyydessä. Oulujoen suuntainen ratayhteys on varsin vähän hyödynnetty, vaikka siellä ainakin aiemmin oli käytössä monia asemia. Syynä lienee se, että siellä suurin osa maanomistuksesta on yksityistä. Tuonkin radan ja suunnan hyödyntämistä olisi hyvä huomioida jättäen väliin virkistysalueita.

Vastaus 5: Lähijunaliikenne on suuri haaste ja hankala yhtälö sekä yhdyskuntarakenteen että kustannusten näkökulmasta. Radan varteen rakentamisessa tulee eteen myös melu- ja tärinäkysymyksiä. Lähijunaliikenne on enemmänkin seudullinen kysymys, koska se palvelee paremmin seudullista liikennettä.

Kommentti 6: Minkälaisia virkistysreittejä on suunnitelmassa Kuivasjärven ja Pyykösjärven ympärille. Pyykösjärven metsien läpi on tehty todella leveitä väyliä. Nämähän ovat alueita, jotka ovat olleet luonnontilaisina metsinä yli 50 vuotta. Ihmettelen tätä villitystä rakentaa metsien läpi baanoja. Miten nämä tulevat reitit tukevat luonnon monimuotoisuutta? Kaupunkilaiset eivät pääse enää kuulemaan luonnon ääniä. Näiden alueiden kehittäminen pitäisi mennä linnusto ja luonto edellä, sitten vasta ihmisten tarpeet.

Vastaus 6: Kysymys on yksityiskohtainen, joten se otetaan esille tarkemmassa suunnittelussa. Järvien alueelle on tulossa virkistysyhteys jalankululle ja pyöräilylle, ei baanaa. Suunnittelun yhteydessä tehdään myös maastokäyntejä, kun tehdään puustokartoitusta ja arvottamista.

Kommentti 7: Lähivirkistysalueisiin liittyen olisi hyvä kehittää instrumentti, jolla saataisiin tietoa, miten tärkeitä eri lähivirkistysalueet ovat. Tällainen voisi olla esimerkiksi polkuindeksi: paljonko on luonnostaan syntyneitä polkuja per neliökilometri. Tämä tuottaisi tietoa myös vaikutusten arviointiin mm. ihmisiin kohdistuvina vaikutuksina. Mistä löytyvät luojan temppelit? Ottakaapa tämä termi mukaan yleiskaavaan.

Vastaus 7: Lähivirkistysalueita tullaan tarkastelemaan, ja erilaisia menetelmiä voidaan pohtia. Pandemia-aika viimeistään on osoittanut lähivirkistysalueiden tarpeellisuuden ja tärkeyden, joten ilman muuta niistä halutaan pitää kiinni keskeisenä yleiskaavan sisältönä. Käynnissä on myös Kulttuuriympäristön teemayleiskaava, joten sitä teemaa ei tuoda mukaan tähän yleiskaavahankkeeseen.

Kommentti 8: Keskustassa on paljon ikääntyviä, joille olisi hyvä taata ulkoilu- ja virkistysmahdollisuudet lähellä kotia niin rakennetuilla kuin luonnontilaisilla alueilla. Polkupyöräbaanat vievät liian paljon tilaa viheralueilta. Luonnossa pitäisi olla tunnelmaa ja Oulussa pitäisi panostaa enemmän aitojen luontokokemusten mahdollistamiseen. Oulun puistot on toteutettu hyvin samanlaisina, paljon nurmikkoa ja laatoitusta, jolloin mm. varjoisat alueet jäävät niistä uupumaan ja puutarha-arkkitehtuuri jää vähäiseksi.

Muistio

Peräänkuulutan alueita, jotka ovat tarpeeksi isoja, monimuotoisia eivätkä vain läpikulkualueita. Sama liittyy myös rantojen käyttöön, jonka pitäisi olla kaikille mahdollista eikä sitä tulisi estää rakentamisella. Kaupungissa tulisi olla myös julkisivulautakunta, joka huolehtisi rakennusten julkisivujen laadusta ja kaupunkikuvasta. Lisäksi kaupungin kehittämisessä puhutaan usein Business Oulusta. mikä se on? Suurten firmojen yhtymäkö? Miten pienet yrittäjät pääsevät mukaan kaupungin kehittämiseen? Esimerkkinä voisi olla Hallituskadun kehittäminen, jossa yrittäjät olisivat tarvinneet autojen pysäköintipaikkoja.

Vastaus 8: Puheenvuorossa tuli hyvin esille, että eri osapuolilla on hyvinkin ristiriitaisia tavoitteita, joita kaavaprosessissa sovitetaan yhteen. Esimerkiksi Hallituskadun kehittämisessä tavoitteena oli kevyenliikenteenyhteyksien parantaminen ja joukkoliikenteen edellytysten tukeminen. Pienyrittäjät puolestaan katsovat asiaa oman yrittäjyyden ja asiakaskunnan näkökulmasta. Sama tulee esiin luonto- vs. baana -kysymyksissä. Rantojen rakentamisen osalta yleiskaavoituksessa on jo pitkään ollut tavoitteena, että rannat ovat julkisessa käytössä. Kaupunkisuunnittelussa pohditaan jatkuvasti viheralueiden säilyttämistä suhteessa täydennysrakentamiseen. Puheenvuorossa oli paljon asioita, jotka eivät ole yleiskaava-asioita, mutta voidaan välittää asianomaisille tahoille.

Kommentti 9: Olen miettinyt monesti eikö pyöräbaanoja voisi toteuttaa siten, että pyörien ja kävelijöiden osuudet kulkisivat erillään kahtena eri väylänä. Tällöin kävelijät voisivat kulkea rauhassa luonnontilaisemmassa ympäristössä. Tämä ei ole kuitenkaan yleiskaava-asia, mitä puolestaan on rantojen käyttö. Ihmisen paikka on lähellä vettä, joten rantojen käyttömahdollisuudesta tulee pitää kiinni jatkossakin.

Vastaus 9: Rantojen yleinen käyttö on sisäistetty hyvin; ainoastaan Pateniemenrannassa on muutama rantaan asti ulottuva tontti. Näistäkin aikoinaan keskusteltiin paljon yhdyskuntalautakunnassa, joten kyllä päättäjätkin ovat tämän periaatteen takana.

Kommentti 10: Pandemia toi hyvin voimakkaasti keskusteluun vartin kaupungit, mitä olisi hyvä pohtia myös tässä yleiskaavahankkeessa. Onko mahdollista tuoda tämän alueen sisälle näitä vartin kaupungeja (eli asuminen, palvelut, työpaikat sijaitsisivat vartin sisällä). Ouluhan on vartin kaupunki autolla kulkemisen näkökulmasta. Pyörällä ja joukkoliikenteellä kulkien Oulu on puolen tunnin kaupunki. Oulun ongelma on, että täältä puuttuu alakeskukset; ainoastaan Kaakkuri on sitä jossain määrin. Etätyöskentelyn edellytysten luominen olisi kestävä kaupunkin näkökulmasta kannatettavaa, jolloin tarvitaan näitä vartin kaupungeja. Toisaalta tehokas joukkoliikenne perustuu ajatukseen, että sillä käydään töissä. Sekoittuneen kaupunkirakenteen näkökulmasta moottoritien varressa on valtava potentiaali, joka nyt on meluvälleina. Tässä olisi oiva alue työpaikoille, jotka haluavat tulla näkyviin, mutta jotka eivät myy tielle. Esimerkkinä voisi olla Kaukovainio. Näitä kannattaisi kartoittaa tässä kaavatyössä. Kauppojen pitää olla pisteissä, joihin pääsee kaikilla kulkumuodoilla.

Vastaus 10: Maankäytönsuunnittelussa periaatteena on sekoittuneen kaupunkirakenteen mahdollistaminen. Olemassa olevien alueiden täydennysrakentamisella pyritään myös kestävämmän yhdyskuntarakenteen tuottamiseen. Tehokkaan joukkoliikenteen ei tarvitse tarkoittaa vain raideliikennettä, vaan vaihtoehtona ovat myös nykyisen joukkoliikenteen huomattava tehostaminen mm. sähkölinja-autoilla tai superbusseilla. Näillä saadaan aikaan ratkaisuja esitettyjen aikaetäisyyksien suhteen. Myös matkaketjujen mahdollistaminen pyöräily - joukkoliikenne tarvitsee ottaa huomioon tehokkaan joukkoliikenteen suunnittelussa pyöräpysäköinnin osalta. Näitä pohditaan seudullisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmatyössä. Työpaikkojen sijaintipaikkoja kartoitetaan tässäkin

Muistio

yleiskaavatyössä. Päätäjät ovat jo velvoittaneet tutkimaan moottoritien vartta, joten tämä tulee esille kaavaprosessissa.

Kommentti 11: Ratapiha-alue on keskellä kaupunkia. Onko tarkoitus, että se säilyy tuollaisenaan?

Vastaus 11: Tärkeä huomio. Alueesta on tehty erilaisia selvityksiä. Tulevassa yleiskaavatyössä tultaneen käymään neuvotteluja VR:n ja Väyläviraston kanssa.

Kommentti 12: Miksi aluerajaus kartalla kulkee nimenomaan tuossa kohtaa? Onko sille joku peruste olemassa? Esimerkiksi Haukipudas, Kello-Kiviniemi on rajauksen ulkopuolella.

Vastaus 12: Aluerajaus on sama kuin Uuden Oulun yleiskaavassa Kaavakartta 2:ssa, ja sitä voidaan tarkentaa tarvittaessa. Esim. Jäälin suunnasta on saatu palautetta rajauksen tarkistamiseksi.

Puheenjohtaja päätti tilaisuuden kiittämällä kaikkia mukana olleita aktiivisesta keskustelusta. Tämän vuoden aikana käynnistetään selvityksiä. Luonnosvaiheessa järjestetään useita erilaisia tilaisuuksia. Hankkeen etenemistä voi seurata [keskeisen kaupunkialueen yleiskaavan nettisivulla](#).